

آیین نامه "کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین"

ویژه دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

خرداد ۱۴۰۲

بسمه تعالی

"آیین نامه کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین"

مقدمه

با توجه به تبعات جسمی، روانی و اجتماعی سقط عمدی جنین بر سلامت مادر، احتمال مرگ مادر و هم‌چنین، اثرات سوء آن بر خانواده‌ها و نیز با توجه به ماده ۵۶ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مبنی بر "ممنوعیت سقط جنین و معرفی آن به‌عنوان جرائم دارای جنبه عمومی که مطابق مواد (۷۱۶) تا (۷۲۰) قانون مجازات اسلامی و مواد این قانون، مستوجب مجازات دیه، حبس و ابطال پروانه پزشکی است"، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به‌منظور اجرای هرچه موثرتر این ماده قانونی، در اواخر اسفندماه سال ۱۴۰۱ مقدمات تشکیل کارگروه "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین" را فراهم نمود. با توجه به اهمیت و جایگاه موضوع، لازم است کارگروهی متناظر در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کشور نیز تشکیل گردد.

ماده ۱- هدف

این کارگروه با هدف انجام هماهنگی‌ها و اقدامات لازم در سطح دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در راستای دستیابی به اهداف ماده ۵۶ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در خصوص ممنوعیت سقط جنین و اجرایی نمودن دستورالعمل ماده ۵۶ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، در موارد روال قانونی سقط جنین، تبیین مصادیق جرم و مجازات، تسهیل شناسایی و معرفی متخلفین و انجام هماهنگی‌های بین بخشی درباره این موضوع ایجاد شده است.

ماده ۲- اعضا

اعضا این کارگروه عبارتند از:

۱. رییس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (رئیس).
۲. معاون بهداشت (دبیر).
۳. رییس اداره سلامت مادران، مرکز جوانی جمعیت و سلامت خانواده و مدارس، معاونت بهداشت.
۴. رییس اداره باروری سالم و جمعیت، مرکز جوانی جمعیت و سلامت خانواده و مدارس، معاونت بهداشت.

۵. نماینده معاونت درمان.
۶. نماینده دفتر آموزش و ارتقاء سلامت معاونت بهداشت.
۷. نماینده معاونت تحقیقات و فناوری.
۸. نماینده معاونت آموزشی.
۹. نماینده معاونت امور فرهنگی و دانشجویی.
۱۰. نماینده مرکز حراست.
۱۱. نماینده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه.
۱۲. نماینده دفتر بازرسی و پاسخگویی به شکایات.
۱۳. نماینده مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی.
۱۴. نماینده مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات.
۱۵. نماینده مدیریت امور حقوقی معاونت توسعه مدیریت و برنامه ریزی منابع.
۱۶. نماینده دانشکده طب ایرانی و مکمل.
۱۷. نماینده معاونت غذا و دارو.
۱۸. نماینده بسیج جامعه پزشکی.
۱۹. نماینده سازمان‌های مردم نهاد (ترجیحا از نفس؛ در صورت عدم فعالیت این‌گونه سمن در منطقه از سایر سمن‌ها دعوت شود).

ماده ۳: شرح وظایف کارگروه

۱. بررسی وضعیت موجود و تعیین مداخلات موثر در راستای "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین".
۲. همکاری و هماهنگی در زمینه تدوین و تنظیم مکاتبات و اطلاع رسانی‌های مرتبط، به ویژه تهیه محتوای آموزشی/اطلاع رسانی برای گروه‌های هدف اساتید، اعضای هیئت علمی و دانشجویان اعم از پزشکی و غیر پزشکی.
۳. هماهنگی و اطلاع رسانی به سازمان نظام پزشکی و نیز کلیه پزشکان به‌ویژه متخصصین زنان-زایمان، ماماها و پزشکان عمومی در خصوص قوانین مرتبط با "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین"، از جمله برگزاری دوره‌های توانمندسازی اعضای هیئت علمی، دوره‌های آموزش مداوم جامعه پزشکی ویژه ماماها، پزشکان عمومی و متخصصین زنان-زایمان با موضوعات مرتبط با "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین" از جمله قوانین.

۴. تولید محتوای آموزش مجازی در خصوص "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین" به منظور برگزاری دوره‌های مجازی مرتبط.
۵. همکاری در انجام هماهنگی و همکاری لازم جهت اخذ مجوز برگزاری دوره های آموزشی توجیهی جهت متخصصین پزشکان ، ماماها ، مراقبین سلامت ، بهورزان و سایر گروههای هدف ارایه دهنده خدمت.
۶. همکاری در زمینه اطلاع رسانی به فعالان حوزه طب ایرانی و مکمل در خصوص ممنوعیت شرعی، قانونی، اخلاقی و حقوقی سقط عمدی جنین.
۷. همکاری در فرهنگ سازی و آگاهی بخشی (تولید محتوا) در خصوص ممنوعیت شرعی، فقهی ، قانونی ، اخلاقی و حقوقی سقط عمدی جنین.
۸. همکاری در زمینه رصد و نظارت بر محتوای موجود در فضاهای ارتباط جمعی / رسانه‌ای از جمله فضاهای مجازی، نشریات دانشجویی صنفی و/یا علمی و تشکل‌های دانشجویی و نظارت بر مسایل حقوقی محتوای موجود در فضاهای ارتباط جمعی / رسانه‌ای از جمله فضاهای مجازی.
۹. جلب مشارکت فعال بیمارستان‌ها در خصوص اتخاذ راهکارها/اقدامات مناسب در زمینه "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین".
۱۰. همکاری و هماهنگی در زمینه شناسایی شبکه‌های توزیع دارو و تجهیزات مورد استفاده در سقط جنین.
۱۱. اطلاع رسانی در خصوص موضوعات قانونی و شرح وظایف مرتبط کارکنان و مدیران وزارت بهداشت و شناسایی مدیران و کارشناسانی که به وظایف خود در این زمینه عمل نکرده‌اند.
۱۲. هماهنگی و همکاری در زمینه جمع‌بندی، ساماندهی و نظارت بر گزارش‌های مردمی و پاسخ‌گویی‌ها در سامانه‌ها از جمله سامانه ۱۹۰.
۱۳. ساماندهی فرآیندهای نظارت و پایش بیمارستان‌ها/ درمانگاه‌های دولتی و خصوصی، مطب‌ها، خیریه‌ها، داروخانه‌ها و ... در زمینه آگاهی از قوانین، اجرای کامل قوانین و شناسایی/ معرفی متخلفین.
۱۴. هماهنگی و همکاری در زمینه ساماندهی فرآیندهای نظارت، پایش و پسخوراند (اعمال قوانین، شناسایی متخلفین و برخورد با آنان) در زمینه توزیع داروها و تجهیزات مورد استفاده در سقط جنین، از جمله ارایه گزارش ماهیانه از فعالیت‌ها و اقدامات مرتبط، گزارش‌های دریافت شده، تعداد مطب‌ها/ مراکز تشخیصی-درمانی که به مرحله صدور حکم قضایی رسیده و نتایج آن در طی جلسات کارگروه.
۱۵. تولید محتوای خبری و اطلاع رسانی در خصوص گزارش تخلفات و اقدامات قانونی صورت پذیرفته.
۱۶. اطلاع رسانی، ترویج و الزام استفاده از سامانه ملی باروری سالم در بخش درمانی و انجام هماهنگی‌های موثر در خصوص استفاده از این سامانه در کلیه بخش‌های دولتی و خصوصی.
۱۷. تبدیل محتوای آموزشی و اطلاع رسانی به زبان (ساده) رسانه مانند تهیه پوستر، اینفوگرام/ گرافیک متحرک و
۱۸. هماهنگی و همکاری با صدا و سیما استانی در خصوص تولید و پخش محتوای مرتبط.
۱۹. شناسایی تناقضات احتمالی با مواد مرتبط با قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت در کوریکولوم‌های آموزشی و گزارش آن به کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین.

۲۰. ارایه پیشنهاد در خصوص سرفصل(های) مرتبط با موضوع "پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین" در کوریکولومهای آموزشی.

۲۱. نظارت بر آموزش مربیان دوره جامع آموزشی، فرهنگ سازی و رسانه فرزندآوری در خصوص عوارض و عواقب سقط عمدی جنین.

۲۲. نظارت بر کارگاههای آموزشی هنگام ازدواج به زوجین متقاضی در خصوص محتوای انصراف از سقط عمدی جنین.

۲۳. همکاری در آموزش و فرهنگ سازی جهت پیشگیری و مقابله با سقط عمدی در سطح جامعه مبتنی بر شبکه مسائل منتهی به سقط عمدی غیر قانونی جنین با استفاده از ظرفیت اقشار مختلف بسیج، گروههای مردمی نظیر مجمع ملی جمعیت و گروه مردمی نفس (نجات فرزندان سقط)، خیریه ها و ...

۲۴. همکاری در زمینه اطلاع رسانی به داروخانهها، تجهیزات پزشکی و اصناف و اتحادیههای دارویی از جمله داروهای گیاهی- سنتی در زمینه خصوص ممنوعیت شرعی، قانونی، اخلاقی و حقوقی سقط عمدی جنین.

۲۵. ارایه گزارش از فعالیتهای مرتبط در طی جلسات کارگروه.

۲۶. حضور فعال و موثر در تمامی جلسات و پیگیری و به نتیجه رساندن مصوبات مرتبط با حوزه فعالیت توسط هر یک از اعضا.

۲۷. انجام هماهنگیهای مرتبط با زیرمجموعههای مرتبط با حوزه فعالیت در درون و بیرون دانشگاههای علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی.

۲۸. انجام سایر مسئولیتها و وظایف محوله بر اساس تصمیمات کارگروه.

ماده ۴: زمان برگزاری جلسات

کارگروه حداقل یکبار در ماه تشکیل جلسه می‌دهد. جلسات با حضور اکثریت اعضا (نصف بعلاوه یک) رسمیت می‌یابند.

ماده ۵: اعلام زمان جلسات

دبیر کارگروه موظف است روز، ساعت، مکان تشکیل جلسه و نیز دستور جلسه را، به صورت کتبی، حداقل یک هفته قبل از

جلسه کارگروه به اطلاع اعضا برساند.

ماده ۶: اعلام عدم حضور در جلسه

کلیه اعضا موظف به حضور در جلسات هستند. در صورتیکه عذر موجهی برای عدم حضور در جلسه وجود داشته باشد،

بایستی مراتب قبل از تشکیل جلسه با ذکر علت به دبیر کارگروه اعلام گردد.

در صورت غیاب رییس کارگروه، دبیر کارگروه عهده‌دار وظایف وی خواهد بود.

اعضای زیر ملزم به شرکت در تمام جلسات می‌باشند؛ بنابراین، با توجه به احتمال عدم حضور اعضا، بهتر است از سمت‌ها/جایگاه‌های زیر دو نماینده در کارگروه وجود داشته باشد که در صورت عدم امکان حضور یکی از ایشان، نماینده هم‌تراز دیگر در جلسه حضور داشته باشد:

۱. رئیس اداره سلامت مادران، مرکز جوانی جمعیت و سلامت خانواده و مدارس، معاونت بهداشت.
۲. رئیس اداره سلامت مادران، مرکز جوانی جمعیت و سلامت خانواده و مدارس، معاونت بهداشت.
۳. نماینده معاونت درمان.
۴. نماینده دفتر بازرسی و پاسخگویی به شکایات.
۵. نماینده مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی.
۶. نماینده مرکز مدیریت آمار و فناوری اطلاعات.
۷. نماینده مدیریت امور حقوقی معاونت توسعه مدیریت و برنامه ریزی منابع.

ماده ۷: اخذ تصمیمات در جلسه

کارگروه در جلسات بر اساس دستور کار هر جلسه به موضوعات رسیدگی می‌نماید. اتخاذ تصمیم در جلسات با رای اکثریت اعضای حاضر در جلسه (بیش از نیمی از اعضا) به تصویب رسیده و پس از تایید رئیس کارگروه لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۸: ابلاغ مصوبات جلسات

مذاکرات جلسات در صورت جلسه هر جلسه آورده شده و به امضاء اعضا رسانیده خواهد شد. مصوبات کارگروه که توسط دبیر کارگروه به ادارات/معاونت‌ها/مراکز و ... ذیربط ابلاغ خواهد شد، باید دارای مهلت زمانی و مسئول انجام باشند.

ماده ۹: اجرای مصوبات

کلیه ادارات و نهادهای دولتی داخل و خارج از دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مکلفند در جهت تسهیل اجرای مصوبات کارگروه همکاری لازم با دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی را به عمل آورند.

تبصره ۱: عدم اجرای مصوبات جلسات کارگروه بایستی از سوی بالاترین مقام دانشگاه (رئیس دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی) پیگیری شود.

ماده ۱۰: مکان کارگروه

دبیرخانه این کارگروه در گروه سلامت خانواده معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مستقر می‌باشد.

ماده ۱۱: دعوت از سایر اعضا

دبیر کارگروه می‌تواند با نظر/تایید رئیس کارگروه، از ادارات و سازمان‌های دیگر جهت حضور در جلسات کارگروه دعوت به عمل آورد.

ماده ۱۲: گردش کار طرح موضوعات در جلسات کارگروه

درخواست یا پیشنهاد رسیده به دبیرخانه کارگروه توسط دبیر کارگروه بررسی و موضوعات مرتبط پس از تایید رئیس کارگروه برای اتخاذ تصمیم نهایی در جلسات کارگروه مطرح می‌شوند.

تبصره ۱: مصوبات جلسات ستاد ملی جمعیت، کارگروه سقط ستاد ملی جمعیت و نیز کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین وزارت متبوع لازم است در تمامی جلسات کارگروه مطرح شوند.

تبصره ۲: دبیرخانه موظف است مصوبات جلسات تبصره ۱ را حداقل دو ماه یکبار به اطلاع/استحضار اعضای کارگروه برساند.

ماده ۱۳: گزارش فعالیت‌های کارگروه

دبیر کارگروه موظف است با هماهنگی رئیس کارگروه، گزارشی از اقدامات کارگروه را بر اساس قالب ارایه شده در پیوست ۱ به صورت شش ماهه با امضای معاون بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی به معاونت بهداشت وزارت متبوع ارسال نماید. فرآیند چرخه اقدامات و برون‌دادهای کارگروه در پیوست ۲ آورده شده است.

این آیین نامه با ۱۳ ماده و ۳ تبصره در جلسه کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تصویب گردید.

پیوست ۱: قالب ارایه گزارش فصلی از فعالیت‌های کارگروه

خلاصه گزارش شش ماهه کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین

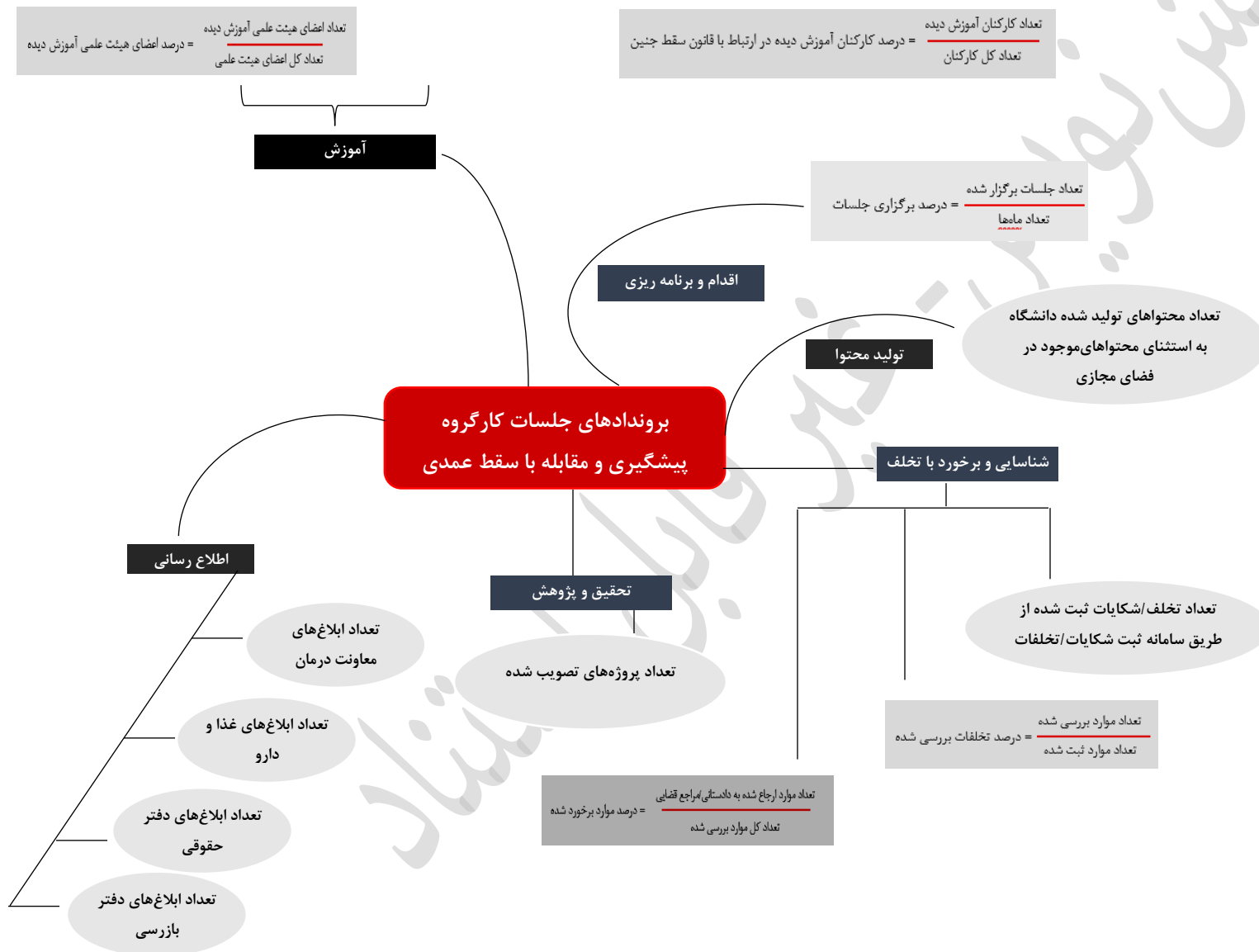
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

شش ماهه سال

تعداد جلسات برگزار شده	سمت اعضای غایب در بیش از ۳ جلسه	مصوبات جلسات			دلیل (دلایل) اجرا نشدن مصوبات	راهکارهای رفع مشکلات/موانع مصوبات اجرا نشده
		اجرا شده مصوبات	تعداد	حال اجرا مصوبات در		
		تعداد	تعداد	تعداد		

شاخص‌های بروندادی کارگروه					
شناسایی تخلف و برخورد با تخلف			اطلاع‌رسانی	تهیه محتوا	برنامه ریزی/ راه اندازی
درصد موارد برخورد شده (ارجاع شده به مراجع قضایی)	درصد تخلفات بررسی شده	تعداد تخلف/شکایات ثبت شده از طریق سامانه ثبت شکایات/تخلفات	تعداد ابلاغ‌های محیطی به تفکیک معاونت/مرکز صادر کننده ابلاغ معاونت درمان: معاونت غذا و دارو: دفتر بازرسی: دفتر حقوقی:	تعداد محتوای تولید شده (به استثنای محتواهای موجود در فضای مجازی)	درصد برگزاری جلسات در طی شش ماه
آموزش				تحقیقات و پژوهش	
درصد اعضای هیئت علمی آموزش دیده در خصوص قوانین سقط عمدی جنین			درصد کارکنان آموزش دیده در خصوص قوانین سقط عمدی جنین (حضور یا مجازی)		تعداد پروژه‌های تصویب شده

پیوست ۲: بروندهای اقدامات کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین

پیوست ۳: راهنمای تهیه شناسه سند/مستندات

شرح	شناسه
کارگروه پیشگیری و مقابله با سقط عمدی جنین Working group on intentional abortion prevention (and confrontation)	WGIAP
گزارش (Report)	RPT
دستور جلسه (Agenda)	AGN
صورتحجلسه (Memorandum of Meeting)	MoM
آیین نامه (Bylaw)	BLW
نسخه (Version)	V